

УДК 811.111+811.112.2]' 367/625-115

DOI: 10.26565/2227-8877-2020-92-12

Порівняльна характеристика англійських та німецьких модальних дієслів

Руднева І. С.

кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри німецької та французької мов

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

e-mail: germfran@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3265-516x>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?user=R_8RpbMAAAAJRESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Irina_Rudneva2**Бугай О. М.**

старший викладач кафедри німецької та французької мов

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

e-mail: o.bugay@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6108-3837>;GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&authuser=1&user=J44r1HYAAAAJ>RESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Olga_Bugay

(Харків)

У статті розглядаються питання порівняння застосування модальних дієслів в німецькій та англійській мовах. Порівняння надається на основі прикладів вживання того чи іншого модального дієслова в різних випадках: в різних часових формах чи способах, в різних функціях. Особлива увага приділяється вживанню модальних дієслів з перфектним інфінітивом та німецьким модальним дієсловом, що вживаються в перфектних формах з варіантами їх перекладу. Приклади подаються з паралельним перекладом трьома мовами: німецькою, англійською та українською. У разі відмінностей у вживанні, в статті пояснюється їх різниця та наводяться можливі варіанти перекладу. Подаються також порівняння модальних дієслів та модальних конструкцій у німецькій та англійській мовах, що виражають різні ступені припущення. Надаються таблиці з двомовним перекладом, включаючи рідну мову, та вказівкою на приблизний ступінь вірогідності. В статті розглядаються також приклади вживання заміників модальних дієслів, що виконують різні функції модальності. Наводяться також приклади вживання модальних дієслів в умовному способі, їх можливі варіанти перекладу. Порівняння вживання модальних дієслів в німецькій та англійській мовах супроводжувалось знаходженням схожості та відмінностей в їх граматичних формах та значеннях. Приклади наводились як із двохмовних словників, так і з сайтів електронних носіїв. При дослідженні матеріалу можна було спостерігати збіг у значеннях приблизно 80 відсотків модальних дієслів у цих мовах та розбіжності у використанні складних граматичних форм модальних дієслів в обох мовах та труднощі при перекладі цих форм.

Ключові слова: модальні дієслова; модальні конструкції; перфектний інфінітив; припущення; форма умовного часу.

Руднева И. С., Бугай О. М. Сравнительная характеристика английских и немецких модальных глаголов. В статье рассматриваются вопросы сравнения употребления модальных глаголов в немецком и английском языках. Сравнение проводится на основании примеров употребления того или иного модального глагола в разных случаях: в разных временных формах или наклонениях, в разных функциях. Особенное внимание уделяется употреблению модальных глаголов с перфектным инфинитивом и немецким модальным глаголам, которые употребляются в перфектных формах с вариантами их перевода. Примеры приводятся с параллельным переводом тремя языками: немецким, английским и украинским. В случае различий в употреблении в статье объясняется их разница, и приводятся возможные варианты перевода. Приводятся также сравнения модальных глаголов и модальных конструкций в немецком и английском языках, где выражаются разные степени предположения. Приводятся таблицы с двуязычным переводом, включая родной язык, и указанием на приблизительные степени вероятности. В статье рассматриваются также примеры употребления заменителей модальных глаголов, выполняющих разные функции модальности. Приводятся также примеры употребления модальных глаголов в сослагательном наклонении, их возможные варианты перевода. Сравнение употребления модальных глаголов в немецком и английском языках сопровождалось нахождением сходства и различий в их грамматических формах и значениях. Примеры

приводились как из двуязычных словарей, так и с сайтов электронных носителей. При исследовании материала можно было наблюдать совпадение в значениях приблизительно 80 процентов модальных глаголов в этих языках и различий в использовании сложных грамматических форм модальных глаголов в обоих языках и сложности при переводе этих форм.

Ключевые слова: модальные глаголы; модальные конструкции; перфектный инфинитив, предположение. форма условного наклонения,

Rudnyeva I., Bugay O. Comparative analysis of the English and German modal verbs. The article is focused on the problem of comparison of modal verbs in both languages – German and English. The comparative analysis is given on the base of use of this or that modal verb in different cases: in different tenses, mood taking into account their different functions. A special attention is paid to perfect infinitive forms of verbs and to the German modal verbs in particular which are used in perfect forms. All the examples are given in three languages – German, English and Ukrainian. When the use of modal verbs does not correlate in the given languages the explanation of this difference and all the possible versions of translation are given. We have provided the comparison of modal verbs and the modal patterns in German and English having different degrees of assumption, including the tables with a triple translation of a sentence, as well as the translation into the mother tongue, pointing an approximate degree of probability. In the article we also have made an attempt to consider the examples of using substitutes for modal verbs, which have different functions of modality. The examples of the modal verbs use in the Subjunctive mood and the possible variants of its translation are given. While comparing the use of modal verbs in German and English we have found definite similarities and some differences in the meanings of their grammar forms. The examples were taken from both German and English bilingual dictionaries and from the internet sites. Having made a substantial research of the material we may state that there is a certain coincidence in the meaning of approximately 80% of modal verbs in these languages and a difference in the use of the complex grammatical forms of modal verbs in both languages and the differences while translating them.

Key words: assumption; Conditional form of tense; modal patterns; modal verbs; perfect infinitive.

1. ВСТУП

Проблемою порівняння германських мов опікувались багато лінгвістів впродовж декількох століть. Серед них можна назвати таких відомих мовознавців, як Виноградов В. В. (1975), Колшанський Г. В. (1961), Шведова Н. Ю. (1960) Проте, порівнянням модальних німецьких та англійських дієслів у претеріто-презентних формах займалась невелика кількість лінгвістів, таких як Карташева Н. К. (1983) та Мусина Г. Г. (1981). Однак, про праці, присвячені порівнянню модальних німецьких дієслів у перфектних формах з англійськими, на даний час не відомо широкому загалу. Тому ця проблема є актуальною і викликає неабиякий інтерес серед лінгвістів.

Порівняльна характеристика модальних дієслів у німецькій та англійській мовах проводилась у зв'язку з тим, що переклад цих дієслів пов'язаний з труднощами відносно відтінків у їх значенні та можливості адекватного перекладу. Оскільки в англійській мові дієслова не мають своїх особливих форм умовного способу дії (в німецькій мові всі дієслова мають усі часові форми умовного способу дії – Konjunktiv), то для англійських модальних дієслів існують відповідні заміники або допоміжні засоби передачі різних модальних значень.

Іноді близькі за звучанням слова мають різне значення. Наприклад англійське дієслово **dare** близьке за звучанням до німецького слова **dürfen**, але діапазон вживання **dare** набагато вужчий, ніж у німецького. Також німецьке **wollen** та англійське **will** відрізняються не тільки за модальною функцією, але й у використанні зі значеннєвими словами в перфектному інфінітиві.

Об'єктом дослідження є модальні дієслова та конструкції в англійській та німецькій мовах.

Предметом дослідження є форми англійських та німецьких модальних дієслів з точки зору контрастивної лінгвістики, особливостей їх часових форм і форм способу дії (дійсний, наказовий, умовний). Мета статті полягає в тому, щоб встановити схожість та відмінності у використанні модальних дієслів в англійській та німецькій мовах.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Автори статті дослідили різні форми модальних дієслів та конструкцій як в їх основних значеннях, так і, зокрема, у функції припущення та вірогідності, коли вони вживаються з перфектним інфінітивом (Infinitiv II) основного дієслова, тоді, коли можна сплутати перфектний інфінітив основних дієслів з формою Perfekt / Plusquamperfekt модальних дієслів + неозначена форма основних дієслів – Infinitiv I. Наприклад, Wir hätten das wissen sollen. (Plusquamperfekt Konjunktiv) – Нам слід би було це знати – перекладається англійською мовою: We should have known this (Модальне дієслово «should» + . перфектний інфінітив). В першому прикладі «sollen» стоїть в перфектній формі та означає повинність та розчарування з приводу невиконання дії. В наступному ж прикладі sollen» вживається з перфектним інфінітивом (Infinitiv II) основного дієслова і означає чуже висловлення щодо минулої дії.

Ihr sollt mir geholfen haben. – They say you (ought to) have helped me. / They say you were supposed to help me. / They say you (must) have helped me. – Кажуть, що ви мені допомогли.

Нижче у статті приведено порівняння модальних дієслів та конструкцій у англійській та німецькій мовах:

Дієслова **können** та **can** мають схожі значення:

1. Можливість або неможливість, обумовлені різними обставинами.

а) фізична сила: I can jump high. – Ich kann hoch springen. – Я вмію високо стрибати.

б) розумові здібності: I can speak English. – Ich kann Englisch sprechen.

в) можливості, що передаються через органи чуття: Can you hear that sound? – Kannst du den Laut hören? – Ти чуєш цей звук?

2. Дозвіл. Can we go home? – Können wir nach Hause gehen? [2, с. 762] – Ми можемо йти додому? (В офіційному стилі тут вживається «may» (анг.) та «dürfen» (нім.)

3. Спроможність. I couldn't / wasn't able to go to the theatre yesterday. – Ich konnte nicht ins Theater gehen / war nicht in der Lage / nicht imstande gestern Abend ins Theater zu gehen. – Я не зміг піти до театру вчора ввечері.

«Couldn't / konnte nicht» означає «бути неспроможним з певних обставин», а «to be able» / «in der Lage, / imstande sein» означає «бути спроможним чи неспроможним фізично»,

4. Припущення.

It can be. – Das kann sein. – Це може бути.

5. Припущення, пов'язане з минулим. (Вживається перфектна форма інфінітива основного дієслова.

He could have read much. («can» в цьому випадку міняється на «could») – Er kann viel gelesen haben. – Він, мабуть, багато читав.

6. В німецькій та англійській мовах для підсилення значення модального слова є окремі сталі вирази: англійська конструкція «I can't but» / «I cannot stop + ing» в німецькій мові «Ich kann nicht umhin» – «Я не можу не». Для цього також вживаються англійське **must** та німецьке **müssen**.

Розбіжності:

1. В німецькій мові **können** може означати «вміти» «знати» та вживається без значеннєвого дієслова: Können Sie Deutsch? – Can you speak German? – Ви володієте німецькою? В англійській мові «can» самостійно не вживається. Ich kann kein Deutsch. – I don't speak English. – Я не знаю німецької мови. / Я не розмовляю німецькою мовою.

2. В німецькій мові для вираження припущення, пов'язаного з минулим, вживається конструкція **können** (в теперішньому часі) + Infinitiv II, в англійській мові «can» міняється на «could».

3. В англійській мові «can» може вживатися тільки в теперішньому часі, для майбутнього чи минулого часу вживається конструкція **to be able**. В минулому часі також його повноцінним заміником є «could».

«**Müssen**» та «**must**» (бути повинним) схожі в наступних значеннях:

1. Розуміння необхідності виконання: Ich muss diese Arbeit tun. – I must do this work. – Я повинен виконати цю роботу.

2. Наказ: Sie müssen das tun. – You are to do it You have to do it – Ви повинні / мусите це зробити.

3. Порада: Sie müssen diesen Film sehen. – You must/should see this movie. – Ви повинні подивитись цей фільм.

4. Припущення, що стосується минулого часу та має великий ступінь вірогідності: Er muss das gesagt haben. – He must have said it. – Він, напевно, це сказав.

Розбіжності:

1. Коли «müssen» стоїть з запереченням «nicht», тоді це означає – «не обов'язково», і можна вживати конструкцію brauchen з запереченням: Muss ich das machen? – Nein, du musst nicht / brauchst nicht das zu machen. – Must I do it? – No, you needn't. – Мені це треба робити? – Ні. Тобі не треба/ не обов'язково це робити.

2. В англійській мові «must not» означає заборону та замінює «may + not» У негативній відповіді на прохання вживається «must not», що перекладається німецькою або «dürfen nicht» або «sollen nicht»: May I have a smoke? – No, you mustn't. – Darf ich rauchen? – Sie dürfen/sollen nicht. – Чи можна мені палити? – Ні, не можна (категорична заборона).

Dürfen тотожне дієслову **may** у значенні можливості, зумовленої дозволом або правом:

1. Darf ich herein? – May I come in? – Дозвольте ввійти!

2. Твердження, припущення в наукових текстах: Dieses Ereignis dürfte vor vielen Jahren geschehen sein. – This event must / may have taken place a lot of years ago. – Ця подія, вірогідно, відбулась багато років тому.

3. Припущення: Morgen dürfte schönes Wetter sein – The weather must can/may be fine tomorrow / The weather ought to be fine tomorrow (слід очікувати). – Завтра, можливо, буде хороша погода. Ступінь вірогідності вищий, ніж з модальними дієсловами «can» та «could».

4. Припущення, обережний натяк: dürfte + Infinitiv II (дієслово dürfen стоїть в Präteritum Konjunktiv і перекладається англійською модальним дієсловом «might»): Er dürfte sich geirrt haben. He might have mistaken. – Мені здається, що він помилився.

Розбіжності:

Якщо в німецькій мові заборона передається через dürfen + nicht або sollen + nicht, то в англійській мові заборона передається через «must not»: Hier darf man nicht rauchen. – You mustn't smoke here. – Тут не можна палити.

Mögen та «**may**» / **can** схожі, коли вони:

1. виражають припущення. Das mag wohl wahr sein. – It can / may be true. – Може це й правда / Це схоже на правду.

2. В запитаннях: Wer mag das sein? – Who may it be? – Хто б це міг бути?

Форма минулого часу або умовного способу від «may» – «might», що може виражати припущення,

можливість, але «might» має відтінок малої імовірності виконання дії: В наступних реченнях *may* та *might* виражають невпевненість у виконанні дії, але «might» має менший, ніж *may* ступінь припущення: *She may* (невпевненість у виконанні дії) *have written her composition. Sie mag / kann / könnte diesen Aufsatz geschrieben haben.* – Вона, можливо, написала твір. *She might have stayed at home. – Sie könnte zu Hause geblieben sein.* Вона, можливо, залишилась вдома.

Тобто, модальні дієслова *may* та *might*, вживаючись з перфектним інфінітивом (Infinitiv II), німецькою можуть перекладатися з допомогою *können* та *mögen* + Infinitiv II.

Mögen часто вживається в умовному способі і означає «хотів би»: *Ich möchte dieses Kleid (kaufen).* – I'd like to buy this dress. – Я б хотіла (купити) цю сукню.

Німецьке модальне дієслово **sollen** означає необхідність, яка не завжди пов'язана з виконанням. Воно може перекладатися англійською з допомогою **to be to**. Наприклад: *Ich soll zur Post gehen. – I am to go to the post office.* – Мені треба йти на пошту (спонукання, порада, пропозиція). В наказовому способі більш категорична форма, яка передається англійською через **must** або **to be to**: *Soll/mag er kommen!* – He must come. / He is to come. – Нехай він прийде.

Sollen в запитаннях вживається замість **müssen**: *Wann soll er das tun? – When is he to do it? / When should he do it?* – Коли він повинен це зробити?

Тобто, **sollen** має такі аналогії в англійській мові: «**must**», «**to be to**», «**to have to**»: *Sie sollen / müssen / haben zu hören. – You are to listen / You have to listen / You must listen.* – Ви повинні слухати!

В умовному способі *sollen* означає пораду і може перекладатися як «should»: *Sie sollten nicht so viel arbeiten. – You shouldn't work so much.* – Вам не треба так багато працювати. **Sollen** в запитаннях вживається також, якщо хочуть отримати стверджувальну відповідь: *Soll ich lesen? – Shall I read?* – Мені читати?

Англійське **will** та німецьке **wollen** перетинаються в значенні «мати намір»: *Was wollen wir am Sonntag machen? – What will we do on Sunday?* – Що ми робитимемо в неділю?

В запитанні: *Was wollen Sie von mir? – What do you want from me?* – Що ти від мене хочеш?

To have to виражає обов'язок, який не залежить від того, хто говорить:

I have to come to work at eight. – Ich soll um acht Uhr zur Arbeit kommen. – Я повинен прийти на роботу о восьмій.

Коли немає обов'язкової потреби у виконанні дії, то вживається або конструкція «*don't have to*» або «*needn't*», тотожні німецьким конструкціям *haben + nicht + zu + Infinitiv brauchen + nicht (kein) + zu + Infinitiv*: *You don't have to (you needn't) get up at seven. – Du brauchst nicht / hast nicht, um 7 Uhr aufzustehen.* – Тобі не треба вставати о сьомій.

В минулому та майбутньому часі завжди замість «*must*» вживається «*to have to*»:

He had to come. – Er sollte / musste kommen. – Він повинен був прийти. 2. *He will have to come. – Er wird kommen sollen / müssen.* – Він повинен буде прийти.

To be to вказує на те, що дія повинна мати місце у відповідності з наміченим планом або домовленістю: *He was to work. – Er musste arbeiten.* – Він мав працювати. Порівняймо з німецькою пасивною конструкцією *sein + zu + Infinitiv*, що означає: 1) бути повинним; 2) могти: *Das Buch ist zu lesen. – 1) Книгу треба прочитати. 2) Книгу можна прочитати.* **To be to** може також означати «Судитися стати кимось»: *She was to become an actress. – Sie sollte Schauspielerin werden.* – Вона повинна була (їй судилося) стати акторкою.

Shall вживається в офіційному стилі, означає наказ, попередження, вказівку, пропозицію: *You shall have to wait for him. – Du sollst auf ihn warten.* – Ти повинен на нього чекати.

В запитаннях (прохання про дозвіл): **Shall I** open the window? – **Soll** ich das Fenster aufmachen? – Мені відкрити вікно? **Shall** she go home? – **Soll** sie nach Hause gehen? – Повинна вона йти додому? 3. **Shall I** translate? – **Soll** ich übersetzen? – Перекладати?

В інструкціях, попередженнях, що містять заборону: *Homeless shall not sleep by night in parks. – Obdachlose dürfen in der Nacht in den Parks nicht schlafen.* – Бездомним забороняється спати вночі в парках.

Оскільки в англійській мові немає форм умовного способу, то модальні дієслова, що мають форму минулого часу, «*could*, *might*» та дієслова «*would*», «*should*», можуть також вживатися в умовному способі. В німецькій мові всі модальні дієслова можуть вживатися самотійно, без неозначеної форми основного дієслова, англійські модальні дієслова зазвичай не вживаються самотійно, за винятком короткої відповіді: *I can, I can't* (Примітка: в англійській мові «**can**» може вживатися тільки в теперішньому часі, для майбутнього чи минулого часу вживається конструкція «**to be able**».

Ought to/should/might виражають докору, нехвалення:

You ought to have done this work. – Du hast diese Arbeit machen sollen – Ти повинен був / повинна була зробити цю роботу.

You might be more attentive. – Du solltest aufmerksamer sein. – Тобі слід бути більш уважною.

You should have talked to him. – Du hast mit ihm sprechen sollen – Тобі слід було поговорити з ним.

Рекомендація, особиста думка:

You should visit your mother. – Du soll(te)st deine Mutter besuchen. – Тобі б слід було відвідати твою матір..

Dare: Пішучість, усвідомлене прагнення зробити щось, насмілитись.

She hardly dared hope. – Sie hatte nicht einmal die Hoffnung. – Вона навіть не сміла надіятись.

Німецькі модальні дієслова мають всі часові форми. Англійські модальні дієслова не мають форми Perfekt (минулий розмовний час) та Plusquamperfekt (давно минулий час).

Надалі автори наводять результати дослідження німецьких модальних дієслів в Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum, їх переклад англійською та українською.

Können

1. Er hätte da sein können. – He could have been there. – Він міг би бути там.

2. Der Ingenieur hatte die Maschine am Sonntag reparieren können. – The engineer had been able to repair the machine on Sunday. – Інженер міг відремонтувати машину в неділю.

3. Ich werde das machen können. – I'll be able to do it. – Я зможу це зробити.

Müssen

1. Er hat nie etwas bezahlen müssen. – He has never had to pay anything. – Йому ніколи непотрібно було ні за що платити.

2. Die Studentin beklagte sich, dass sie diese ganze Woche hat fleißig lernen müssen. – The student complained that she has had to study hard this entire week. – Студентка скаржилась, що їй довелося весь цей тиждень старанно навчатись.

Dürfen

Er wird es machen dürfen. – He'll be allowed to do it. – Йому дозволять це зробити.

Wollen

1. Er hat schon immer nach Deutschland reisen wollen. – He has always wanted to travel to Germany. – Йому завжди хотілось подорожувати до Німеччини.

2. Er hat es finden wollen. – He wanted to find it. – Він хотів це знайти.

Sollen

1. Er hätte es uns sagen sollen. – He should have said it to us. – Йому слід було нам про це сказати.

2. Wir hätten es ihm nicht sagen sollen. – We shouldn't have told him. – Нам не слід було йому про це говорити.

3. Das hätten wir wissen sollen. – We should have known that. – Нам слід було це знати.

В англійській мові більше 10 дієслів або конструкцій, що виконують модальні функції: can, to be able to, could, must, to be to, to have to, may, might, will, shall, should, would, ought to, needn't, dare.

Модальні дієслова з перфектним інфінітивом у функції припущення:

Can «могти, вміти» в запитаннях та у негативних висловлюваннях, якщо мовець здивований або невдоволений. – They can't have arrived already [2, с. 213], Sie können noch nicht gekommen sein. – Вони ще не повинні були приїхати; could – припущення, що стосується минулого часу. – No one else could have done it – it had to be Neville. [2, с. 747] Niemand anderer konnte das gemacht haben. Das musste Neville sein. – Ніхто інший не міг цього зро-

бити мабуть це був Невіл.; *may (might)* «могти з чийогось дозволу» Well, I may have been wrong (припущення). [2, с. 1018] Ich kann/mag mich geirrt haben – Я можливо помиляюсь (помилився); They may have called while you were out. [2, с. 1018] Sie können anrufen haben als du fehltest/als Sie fehlten – Вони, мабуть, телефонували коли тебе/Вас не було вдома.; *might* припущення, що стосується минулого часу – He might have missed the train. [2, с. 1349] Er kann/könnte der Zug verpasst haben. Можливо він запізнився на потяг.

Для вираження припущення, невпевненості як в англійській, так і в німецькій мові нарівні з модальними дієсловами вживаються також модальні слова. В англійській мові це такі прислівники, як *probably, likely*, в німецькій – *wohl, möglich, vielleicht, wahrscheinlich* і т.д.

1. It will probably rain this afternoon. – Es wird wohl an diesem Nachmittag regnen (Regen geben) – Мабуть, буде дощ після обіду.

2. I shall very likely be there. – Ich werde höchstwahrscheinlich dort sein. – Я буду там напевно.

He said you'd be giving them a lift. – Not likely. [2, с. 1019] – Er sagte, du wirst sie mit deinem Auto fahren. – Ich bin nicht sicher. – Він сказав, що ти їх підвезеш. – Я не впевнений.

Maybe

1. Maybe it's all just a big misunderstanding. [2, с. 019] – Das mag ein großes Missverständnis sein. – Це, мабуть, велике непорозуміння.

2. Do you think he'll come back? – Maybe. [2, с. 1019] – Wie meinen Sie, kommt er zurück? – Kann sein. – Як ви думаєте, він повернеться? – Може бути.

3. Maybe, they are right, but maybe not. [2, с. 1019] – Mag sein, dass sie Recht haben, mag sein, nicht. – Може бути, що вони мають рацію, а може й ні.

4. Maybe I can ride the bicycle and follow you. [2, с. 1019] – Mag sein, dass ich Rad fahren kann und Ihnen/dir folgen kann. – Можливо, я зумію їхати на велосипеді і слідувати за Вами/тобою.

Probably

1. It will probably take about a week. [2, с. 1305] – Das soll / wird etwa eine Woche dauern. – Це займе, мабуть, десь тиждень.

2. It's probably the best movie I have ever seen. [2, с. 1305] – Das wird wohl der beste Film (gewesen) sein, den ich je gesehen habe. – Це, мабуть, найкращий фільм з тих, що я коли-небудь бачив.

3. Is she going to send it back? – Probably not, no. [2, с. 1305] – Wird sie das zurückgeben? – wahrscheinlich, nicht. Nein. – Вона це поверне? – Можливо, що ні. Ні.

Приклади німецькою в англійському перекладі: зліва – перфект модального дієслова; справа – модальні дієслова з перфектним інфінітивом основних дієслів.

а) дія, процес, які повинні або могли відбуватися в минулому;

1. können – can / could: Er hätte da sein können. – He could have been there that time – Він міг би тоді бути там.	Er kann mir einen Brief geschrieben haben. – He may have written me a letter. – Можливо, він мені написав листа.
2. dürfen – may/might, ought to / should: You shouldn't have done it. / You oughtn't to have done it; – Du hättest das nicht tun dürfen. – Тобі не слід би було цього робити.	Sie dürften sich geirrt haben. – You may / might have mistaken. – Ви, мабуть, помилились [2, с. 909].
3. müssen – must / had to Alle Kinder haben helfen müssen. – All the children had to help. – Всі діти повинні були допомагати.	Der Zug muss neulich abgefahren sein. – The train must have departed recently. – Потяг, напевно, щойно рушив. Das muss ein Missverständnis gewesen sein. – That must have been some misunderstanding. – Це, ймовірно, було непорозуміння.
4. Mögen – would like: Ich hätte sehen mögen, wie er ins Wasser fiel! [1, с. 763] – I'd like to have seen how he fell into water! – Хотів би я побачити, як він упав у воду!	What may(might) he have done? – Was mag er getan haben? – Що він міг накоїти?

б) дія, процес, які повинні або могли б відбуватися в минулому, але у мовця є різні ступені невпевненості у їх виконанні.

З дієсловами «sollen + Infinitiv II» та «wollen + Infinitiv II» під пунктом б) виражається відповідно sollen + Infinitiv II – чуже висловлення, а wollen + Infinitiv II – висловлення особи, в якому ми сумніваємося.

а) 1. Sollen в Perfekt/Plusquamperfekt з іншим дієсловом: Er hätte es uns sagen sollen. – He should have told it to us. – Він повинен був би нам це сказати.

2. Das hätten wir wissen sollen. – We should have known this. – Нам слід було це знати.

б) Дієслово sollen + Infinitiv II виражає чуже висловлення:

Ihr sollt mir geholfen haben. – They say you (ought to) have helped me. / They say you were supposed to help me. / They say you (must) have helped me. – Кажуть, що ви мені допомогли.

Але: Ihr habt mir helfen sollen. – You ought to (should) have helped me. You were supposed to help me. – Вам слід було мені допомогти.

а) wollen в Perfekt з іншим дієсловом: – Er hat es finden wollen. – He wanted to find it. – Він хотів це знайти.

б) wollen + Infinitiv II – висловлення особи, в якому ми сумніваємося.

1. Er will das gefunden haben. – He claims to have found it. – Він стверджує, що знайшов це.

2. Er will seine Freunde angerufen haben (Er behauptet, dass er seine Freunde angerufen hat). – He claims to have phoned his friends. – Він стверджує, що зателефонував своїм друзям.

Werden + wohl + Infinitiv I – припущення щодо теперішнього часу: Es wird wohl draußen regnen. – На вулиці, мабуть, йде дощ. – It can / must be raining outside.

Werden + Infinitiv II може мати подвійне значення: або виражати припущення щодо минулого (1) або щодо майбутнього (2).

1. Припущення щодо минулого:

Er wird das gemacht haben (Er muss/kann das gemacht haben). – He must / could have done it. – Він це, мабуть, зробив.

Er wird das vergessen haben. (Er muss/kann das vergessen haben). – He may have clean forgotten it. / He could have clean forgotten it. [2, с. 631] – Він це, мабуть, забув.

2. Припущення щодо майбутнього:

Er wird das gemacht haben. – (He'll probably have done it (He'll probably have done it)). – Він це, мабуть, зробить (перед іншою дією в майбутньому). Er wird das vergessen haben. – He'll probably have forgotten it. – Він це, мабуть, забуде.

Як впливає з прикладів, найчастіше Perfekt німецьких модальних дієслів перекладається англійською простим минулим часом – Past Simple еквівалентних модальних дієслів або їх заміників. Іноді вживається конструкція «модальне англійське дієслово + перфектний інфінітив – Infinitive Perfect.

Але коли ми маємо конструкцію модальне дієслово + Infinitiv II основного дієслова в англійській та німецькій мовах, то українською мовою він може перекладатися минулим часом (при перекладі з німецької), а при перекладі з англійської або теперішнім або минулим часом. Крім того, в англійській мові може бути відсутнє значення припущення, наприклад: You were out enjoying yourself when you ought to have been studying. [2, с. 1165]. Du hast dich an der frischen Luft amüsiert, während du studieren solltest/hast studieren sollen. Ти насолоджувався свіжим повітрям у той час, коли ти повинен був навчатись. His new car must have cost around 20,000 pounds. [2, с. 1349] Sein neues Auto muss etwa 20,000 £ kosten/gekostet haben. Його новий автомобіль, мабуть, коштує/коштував близько 20 000 фунтів.

Переклад дієслова need з Perfect Infinitive в запечченні в німецькій мові не можливий з дієсловом brauchen + Infinitiv II у негативній формі, наприклад: You needn't have spent all that money. – Du/Sie

musstest\mussten nicht das ganze Geld ausgeben. – Тобі/Вам не треба було витратити всі ці гроші. I needn't have worried. – Ich hätte mir keine Sorgen machen müssen. – Мені не потрібно було так турбуватися.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Отже, ми можемо зробити висновок, що у більшості випадків основні значення модальних дієслів в обох мовах близькі. Різниця відчутна в конструкціях з перфектним інфінітивом, де необхідно при

перекладі користуватись описовим (дескриптивним) методом.

Під час аналізу проілюстрованого матеріалу було виявлено, що у близько 80% прикладів значення модальних дієслів в англійській та німецькій мовах співпадають, але є певна різниця у значенні дієслів «wollen» та «sollen» при порівнянні з англійськими дієсловами «will» та «must/should». Перспективою подальшого дослідження може бути використання новітніх англо- та німецькомовних підручників та словників, а також білінгвальних словників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Langenscheidt. Großwörterbuch. Deutsch als Fremdsprache, KG Berlin und München, 2010. 1343 S.
2. Longman Dictionary of Contemporary English. The living dictionary. Pearson Longman, 2005, 1950 p.
3. Paffen, K. A. Deutsch-Russisches Satzlexikon. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1980, B. I-II. 1686 S.

REFERENCES

1. Langenscheidt. Großwörterbuch. Deutsch als Fremdsprache, KG Berlin und München, 2010, S.1343
2. Longman Dictionary of Contemporary English. The living dictionary. Pearson Longman, 2005, P.1950.
3. Paffen, K. A. Deutsch-Russisches Satzlexikon. VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1980, S.1686

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРЕ / INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Руднева Ирина Станиславовна – кандидат педагогических наук, заведующая кафедры немецкого и французского языков Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина; e-mail: germfran@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3265-516x>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?user=R_8RpbMAAAAJ RESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Irina_Rudneva2

Бугай Ольга Михайловна – старший преподаватель кафедры немецкого и французского языков Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина; e-mail: o.bugay@karazin.ua; ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-6108-3837>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&authuser=1&user=J44r1HYAAAAJ>; RESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Olga_Bugay

Rudnieva Iryna – Candidate in Pedagogy, Head of Department of German and French Languages of V.N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: germfran@karazin.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3265-516x>; GOOGLE SCHOLAR: https://scholar.google.com.ua/citations?user=R_8RpbMAAAAJ RESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Irina_Rudneva2

Bugay Olga – Senior Lecturer at Department of German and French Languages of V.N. Karazin Kharkiv National University; e-mail: o.bugay@karazin.ua; ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-6108-3837>; GOOGLE SCHOLAR: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&authuser=1&user=J44r1HYAAAAJ>; RESEACH GATE: https://www.researchgate.net/profile/Olga_Bugay